

Motion till riksdagen 2024/25:955

av **Martin Ådahl (C)**

Vapenexport till Saudiarabien

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppmana regeringen att utnyttja sina befogenheter att stoppa alla vapenleveranser till Saudiarabien, inklusive följdleveranser, för att tydliggöra att intentionerna i den svenska vapenexportlagstiftningen inte är att medge vapenexport till nationer som likt Saudiarabien uppenbart utför allvarliga brott mot de mänskliga rättigheterna och allvarliga brott mot civilbefolkningen i krig, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Saudiarabien har en av världens mest repressiva politiska regimer, med ett helt icke-demokratiskt styrelseskick och med omfattande brott mot mänskliga fri- och rättigheter och mot press- och yttrandefriheten. Regimen har kopplats direkt till utomrättsliga mord på dissidenter, som avrättningen i Istanbul av journalisten och regimkritikern Jamal Khashoggi.

Sedan 2015 är Saudiarabien aktivt inblandat i inbördeskriget i Jemen, en av världens blodigaste konflikter. Förenta nationerna varnar för att åtta miljoner människor riskerar att svälta. Rädda Barnen uppskattar att 85 000 barn kan ha dött av akut undernäring 2015–2018. Tusentals barn och vuxna drabbas av kolera- och difteriutbrott och, eftersom konflikten fortsatt trots den globala pandemin, nu även av covid-19, som är mycket svår att bekämpa under pågående krig. Så många som 70 000–100 000 personer uppges ha dött i själva den väpnade konflikten fram till mars 2020, varav 12 000 civila. Saudiarabien har ägnat sig åt urskillningslösa bombningar av civila mål och blockader vars mål varit att pressa civilbefolkningen i de delar som kontrolleras av rebellerna.

Den samlade situationen har lett till att bland andra Tyskland och Danmark meddelat att de avbryter sina vapenleveranser till Saudiarabien. Men trots situationen i Jemen fortsätter svenska företag att leverera krigsmateriel till Saudiarabien som en del av följdleveranser, där det inte kan uteslutas att materiel används i samband med konflikten.

Det är av största vikt för den svenska försvarsförmågan att Sverige har möjlighet att utveckla och sälja vapensystem till andra länder och ingå samarbeten om utveckling av vapen över nationsgränser samt att dessa samarbeten och leveranser kan fullföljas över tid.

Men intentionerna med den svenska vapenexportlagen är att vapenexporten ska styras av regler och principer, inte av godtycke. Vid någon punkt måste de gränser Sverige satt upp för vår vapenexport aktiveras och leda till att vapenleveranser stoppas. Frågan är när dessa gränser ska aktiveras om de inte gör det i fallet med Saudiarabien, som så uppenbart begår systematiska och allvarliga brott mot mänskliga rättigheter och allvarliga brott mot civila i krig. Även om bedömningen och delar av beslutsmakten har delegerats till ISP, Inspektionen för strategiska produkter, har regeringen möjlighet att stoppa vapenleveranser och bär det yttersta ansvaret.

Martin Ådahl (C)